

APELACIONI SUD, Rouen

Presuda od 6. III 1980.

SA d'Armement aux grandes
pêches Les Pêcheries de
Fécamp c/a SA Dubigeon -
Normandie

Viša sila - Štrajk lučkih radnika - Neodgovornost remont-
nog brodogradilišta - Zadržavanje broda u suhom doku na-
kon popravka - Procjena stupnja vjerojatnosti za nastupa-
nje slučaja treba se ocjenjivati ne samo s gledišta duž-
nika već i s gledišta vjerovnika - Višom silom se smatra
svaki štrajk koji je prouzročio štetu - Ako je štrajk
prouzročio sam brodar on će za njega biti odgovoran i ne-
će se moći pozivati na zakonske propise

Tužitelj Les Pêcheries de Fécamp zaključio je po-
četkom travnja 1976. ugovor o popravku svog broda "Joseph
Duhamel" s tuženim brodogradilištem Dubigeon - Normandie.
Radovi su prema ugovoru trebali biti završeni sredinom
svibnja 1976. godine. Međutim, 11. V 1976. radnici tuže-
nog brodogradilišta stupili su u štrajk i zauzeli dok u
kojem se nalazio brod tužitelja. Štrajk je obustavljen
1. VI 1976. pa je tada navedeni brod napustio dok.

Tužitelj je ustao tužbom radi naknade štete koja mu
je učinjena zakašnjelom isporukom broda. Tuženi, brodogra-
dilište Dubigeon - Normandie, ulaže protutužbu sa zahtje-
vom da mu tužitelj isplati cjelokupni novčani iznos za
obavljene radove na brodu.

Trgovački sud u Rouenu, kao Prvostepeni sud, nakon
utvrdjenog činjeničnog stanja donio je presudu kojom je
osudio tvrtku Les Pêcheries de Fécamp da plati brodogradi-
lištu Dubigeon - Normandie sumu od 56 066,74 franaka na
ime ukupne vrijednosti izvršenih radova na brodu i 6 000
franaka odštete.

Obrazlažući svoju odluku, Prvostepeni sud kaže da su
u konkretnom slučaju na strani tuženoga postojali svi ele-
menti više sile:

1/ nepredvidivost događaja - tužitelj je pokušao u
toku postupka oboriti ovaj elemenat iznoseći tvrdnju da
štrajk radnika tuženoga nije bio apsolutno nepredvidiv, jer
je tuženi već početkom ožujka bio upoznat s namjerom radnika

da svoja prava ostvare upotrebom svih raspoloživih sredstava . Kao posljedica toga došlo je do štrajka radnika u brodogradilištu početkom travnja. Prvostepeni sud je našao da je ova tvrdnja neosnovana jer iz utvrđenog činjeničnog stanja proizlazi slijedeće: Prije tužiteljevog broda u doku se nalazio jedan teretni brod koji je izašao 27. IV 1976. nakon kojega je sasvim normalno i bez incidenta ušao brod "Joseph Duhamel", na kojem su radnici odmah počeli sa remontom. U pogledu štrajka tuženi je sastavio zapisnik iz kojeg proizlazi da je njegovo trajanje bilo kratko - u osam dana osam prekida od 30 minuta do najviše 2 sata i 30 minuta, ukupno 8 sati i 45 minuta. Budući da je sud utvrdio da se blokada doka od strane radnika nije mogla predvidjeti početkom travnja 1976, na dan zaključenja ugovora, a pogotovo to nije bilo moguće 29. IV 1976, na dan ulaska broda u dok, tuženi je oslobođen svake odgovornosti;

2/ neotklonjivost - tužitelj smatra da je uzrok nastaloj šteti "kompletna inertnost" tuženoga, jer nije ničim nastojao ubrzati postupak oko donošenja odluke za isključenje onih štrajkaša koji su se na nezakonit način protivili otvaranju doka. Međutim, na temelju fotografija i tehničkih podataka predloženih u toku postupka, utvrđeno je da se suhi dok zatvara i otvara ne nekom branom, već brodom koji se, kada popravljeni brod treba izaći iz doka, odvlači i privezuje za obalu čime se prolaz oslobadja, i porinuće se može izvršiti. Za obavljanje ovih operacija potrebne su dvije ekipe po 11 ljudi. Tu se dakle, prema mišljenju suda, nije radilo o postupku isključenja kako navodi tužitelj, već o neslaganju radnika oko izvršenja posla. To je izazvalo njihovo protivljenje dovršenju radova koje je ostvareno pozivanjem na pravo štrajka. Time sud dokazuje da je neotklonjivost događaja postojala i da je utvrđena.

Protiv presude Trgovačkog suda u Rouenu žalbu ulaže tužitelj Les Pêcheries de Fécamp, tvrdeći da se na sporni događaj ne mogu primijeniti odredbe o višoj sili, jer nedostaju osnovni elementi, nepredvidivost i neotklonjivost događaja.

Žalbeni sud je odbio žalbu kao neosnovanu potvrđujući u potpunosti prvostepenu presudu i osudjujući žalitelja na plaćanje troškova u žalbenom postupku. U svom obrazloženju, Apelacioni sud između ostaloga navodi da je osuda tužitelja na naknadu štete od 6 000 franaka sankcija za uskraćivanje plaćanja vrijednosti izvršenih radova.

U bilješki uz presudu R. Achard upućuje na presudu Pariškog suda od 23. IV 1979. /DMF 1979/ u slučaju broda "France", te napominje da bi se ove dvije presude trebale paralelno promatrati.

U slučaju broda "France" radilo se o štrajku posade koja se usprotivila njegovom sidrenju u pristupnom kanalu u luci Le Havre, i koja se u namjeri da postigne svoj cilj, poslužila zaustavljanjem triju tankera velike tonaže i spriječila ih da uplove u pristanište rafinerije gdje su trebali iskrcati teret.

Uspoređujući ove dvije presude, Achard kaže da je Trgovački sud u Rouenu ispravno uočio da se u slučaju broda "Joseph Duhamel" nije radilo o postupku isključenja štrajkaša, već da je njihov raspored na izvršenju pojedinih poslova bio takav da im je omogućavao djelovanje kod isplovljavanja broda iz suhog doka.

Činjenica je da je sud u Rouenu prilikom donošenja svoje odluke imao na umu slučaj broda "France" kada na jednom mjestu u presudi kaže da je bilo nemoguće u travnju 1976. predvidjeti jedan posve novi način akcije kao što je to bilo i u slučaju broda "France", kada je mnoštvo ribarskih brodica onemogućilo isplovljavanje broda iz luke.

/DMF 1981, str.218/

A.S.